

Κυπριακό Ιστορικό - Εξελίξεις και οι Επιπτώσεις μιας Βιαστικής Λύσεως

Παναγιώτης Γκαρτζονίκας
Αντιστράτηγος (εα)
pgartzon@yahoo.gr

Περίγραμμα

- Εισαγωγή
- Γεωπολιτική θέση και αξία Κύπρου
- Η Κύπρος 1571- 1960
- Βρετανικές βάσεις
- Τουρκία και Κύπρος
- Κυπριακό κράτος 1960-74
- Το Κυπριακό 1974-2004
- Το σχέδιο Ανάν
- Από το Σχέδιο Ανάν μέχρι σήμερα
- Επίλογος

Εισαγωγή

δέν
ξεχνώ

Τι Είναι η Κύπρος;

“Υπάρχουν σε μια γωνιά της γης 400 χιλιάδες ψυχές από την καλύτερη, την πιο ατόφια Ρωμιοσύνη, που προσπαθούν να τις αποκόψουν από τις πραγματικές τους ρίζες και να τις κάνουν λουλούδια θερμοκηπίου.

Σ' αυτή τη γωνιά της γης δουλεύει μια μηχανή που κάνει τους Ρωμιούς σπαρτούς-Κυπρίους-όχι-Έλληνες, που κάνει τους ανθρώπους μπαστάρδους, με την εξαγορά και την απαθλίωση των συνειδήσεων, με τις κολακείες των αδυναμιών ή των συμφερόντων”

Γιώργος Σεφέρης

Γεωπολιτική Θέση και Αξία Κύπρου & Ανατολικής Μεσογείου

Συνάντηση Τριών Ηπείρων

Αποστάσεις από Κύπρο (χλμ)

Κύπρος

- Κεντρική θέση παγκοσμίως

Κύπρος

- Τομή υδάτινων αρτηριών

Κύπρος

- Μαζί με Αιγαίο σκέλη άξονα Αν. Ευρώπη-Μ. Ανατολή

Κύπρος

- Μαζί με Αιγαίο σκέλη άξονα Αδριατική-Αν. Μεσόγειος-Περσικός

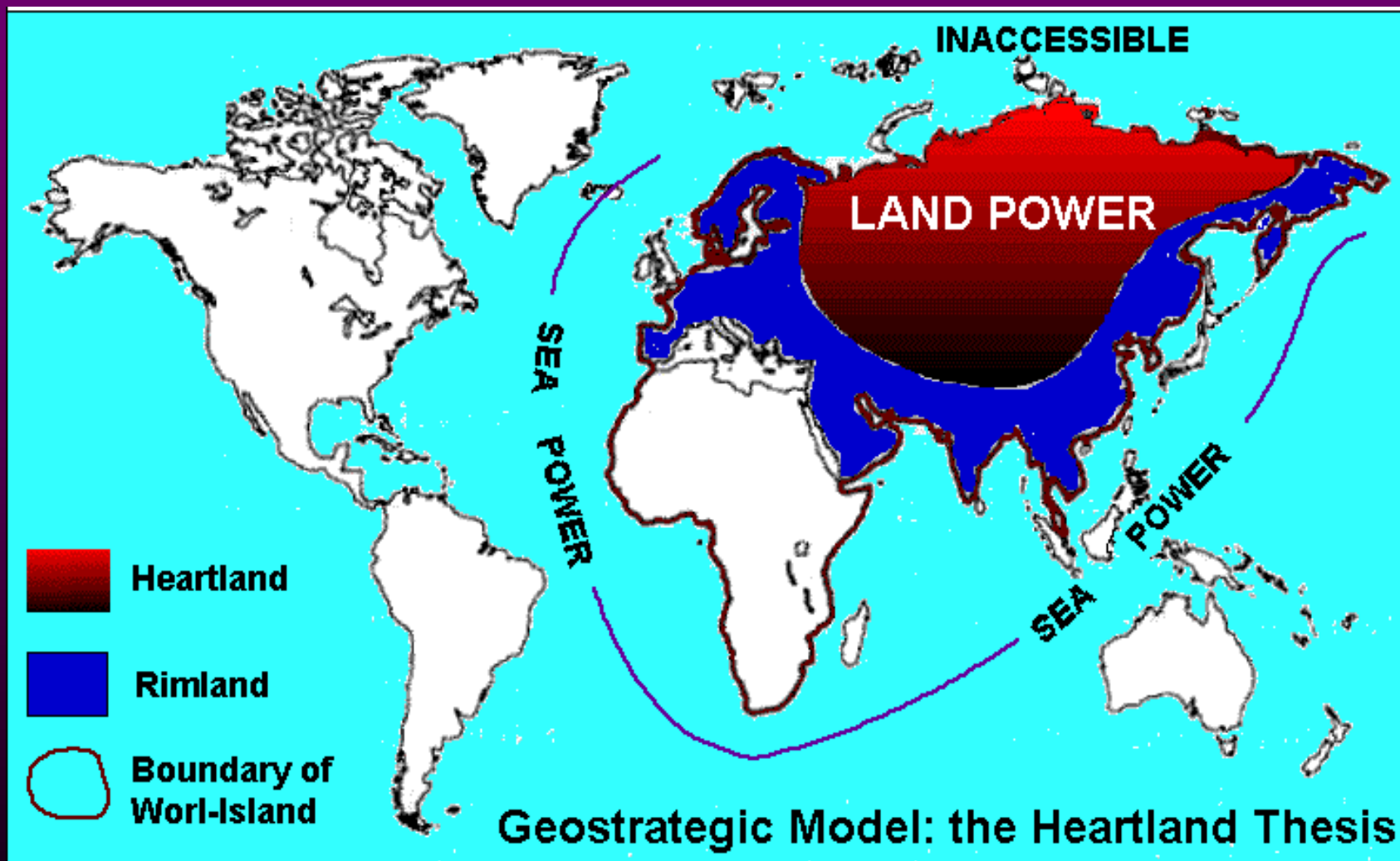
Κύπρος

- Σταθερή βάση για έλεγχο Κασπίας-Περσικού και Στενών Άντεν & Ορμούζ

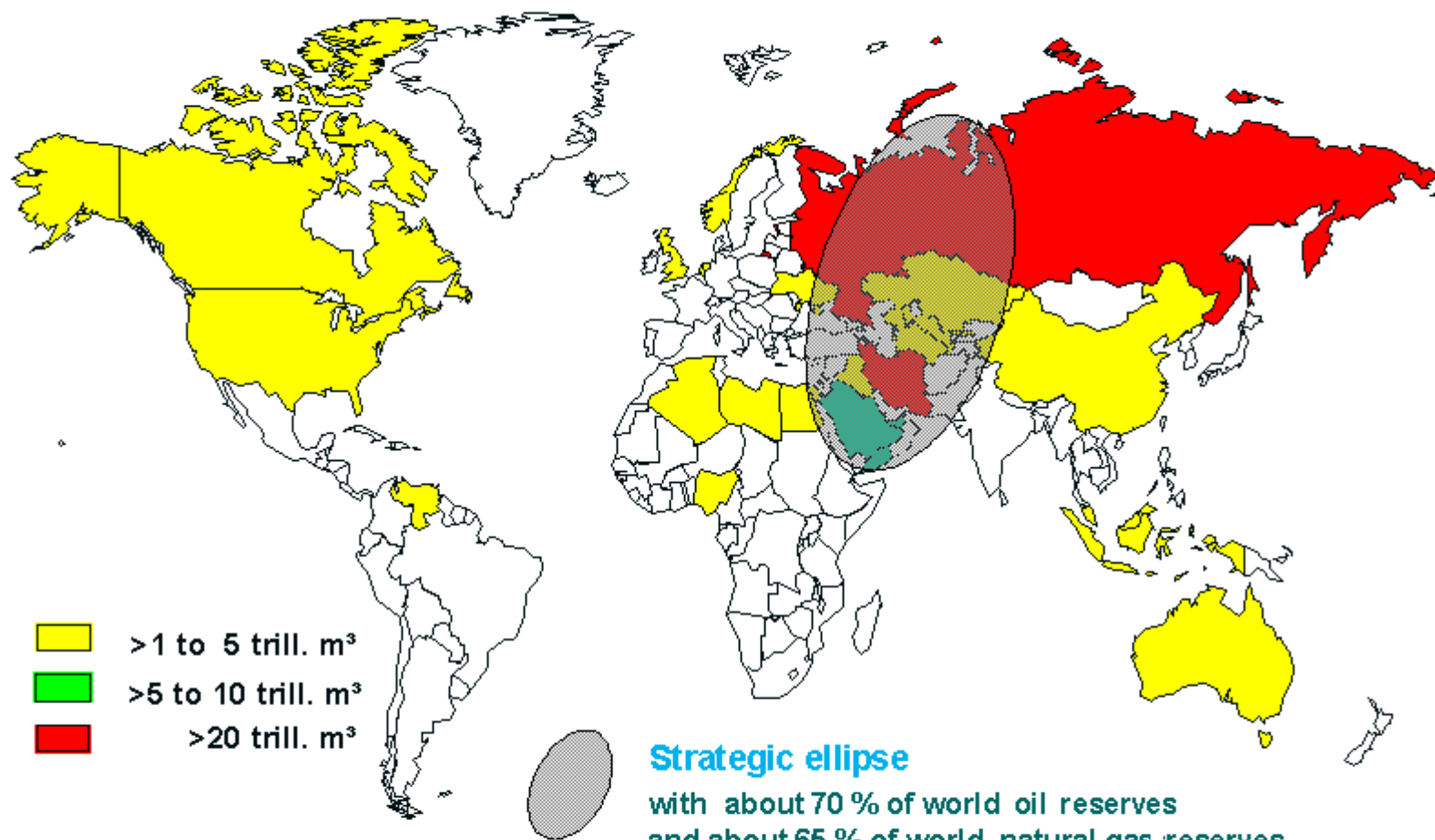

Ευρασιατικός Δακτύλιος

Γεωστρατηγικό Ελλειψοειδές

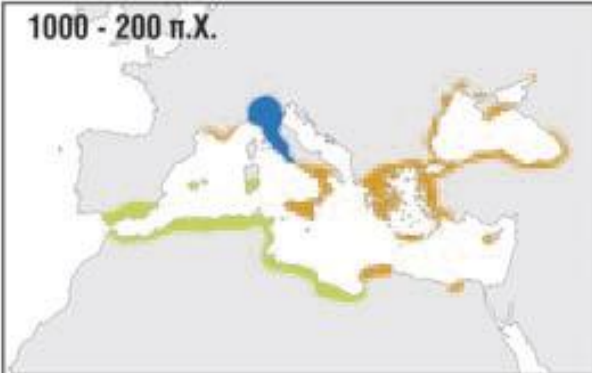

Η Κύπρος 1571- 1960

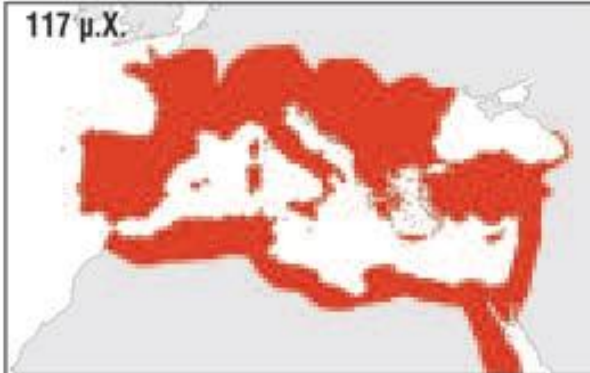
Ιστορική Διαδρομή της Μεσογείου

1000 - 200 π.Χ.

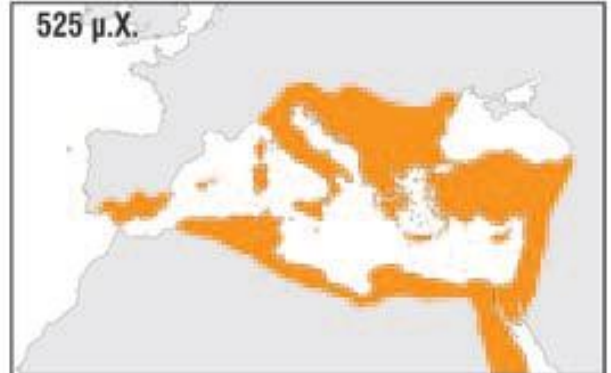
Ελληνικές αποικίες (καφέ), Φοινικικές (πράσινο), Ετρουσκικές (μπλε).

117 μ.Χ.

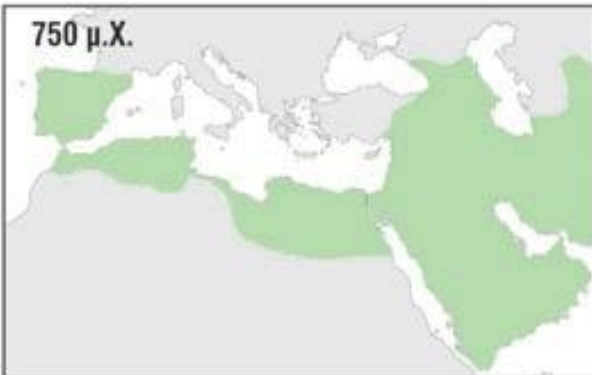
Ρωμαϊκή αυτοκρατορία.

525 μ.Χ.

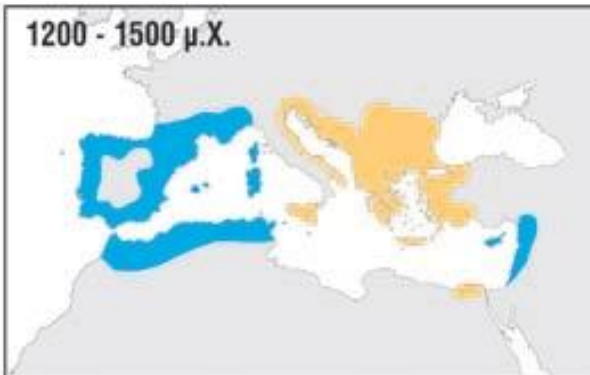
Βυζαντινή αυτοκρατορία.

750 μ.Χ.

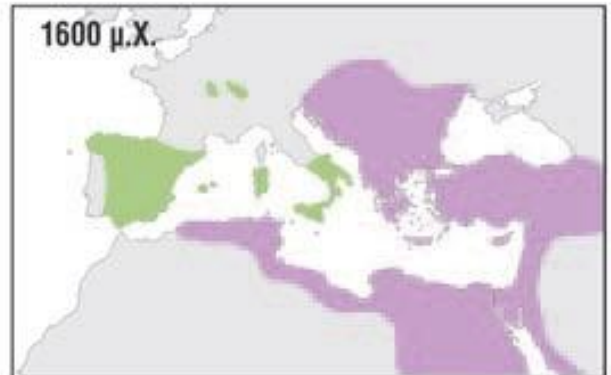
Χαλιφική δυναστεία.

1200 - 1500 μ.Χ.

Κτήσεις της Γένοβας (μπλε),
Ενετικές κτήσεις (κίτρινο).

1600 μ.Χ.

Οθωμανική αυτοκρατορία (μοβ),
Δυναστεία Αψβούργων (πράσινο).

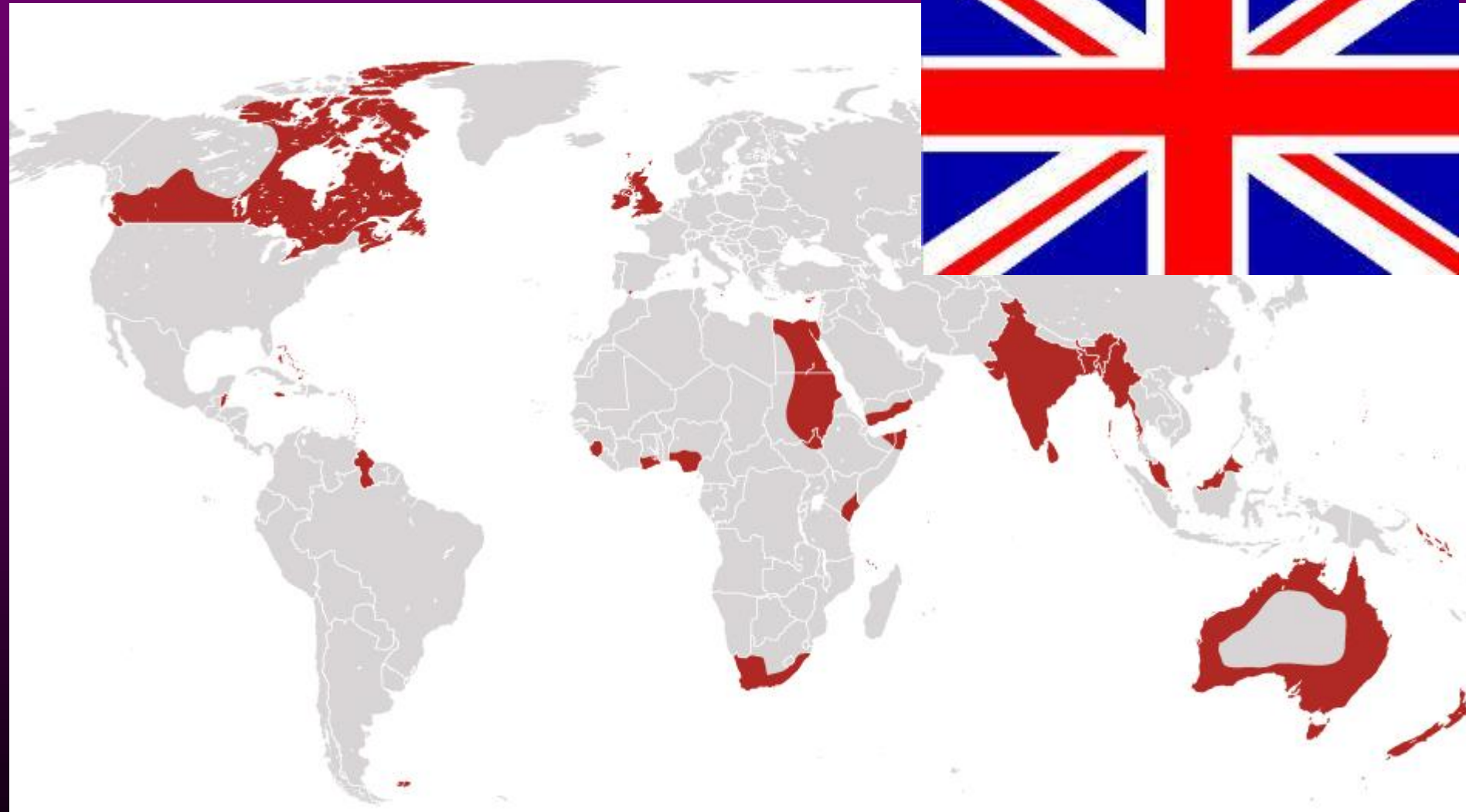
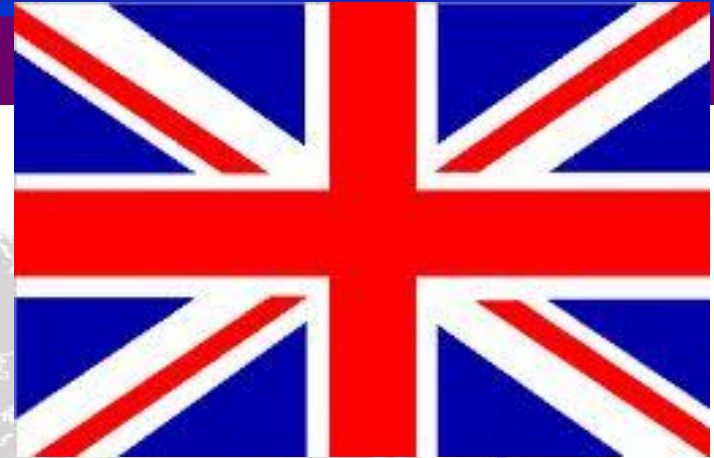

Σύντομο Ιστορικό

- α 1571: Οθωμανική κυριαρχία
- α 1869: Λειτουργία διώρυγας Σουέζ
- α 1878: Παραχώρηση στους Βρετανούς
- α 1882: Κατάληψη Αιγύπτου από Βρετανούς
- α 1914: Οριστική προσάρτηση
- α 1915: Βρετανική πρόταση παραχώρησης στην Ελλάδα
- α 1925: Ανακήρυξη σε βρετανική αποικία
- α 1931: Κυπριακή εξέγερση για Ένωση

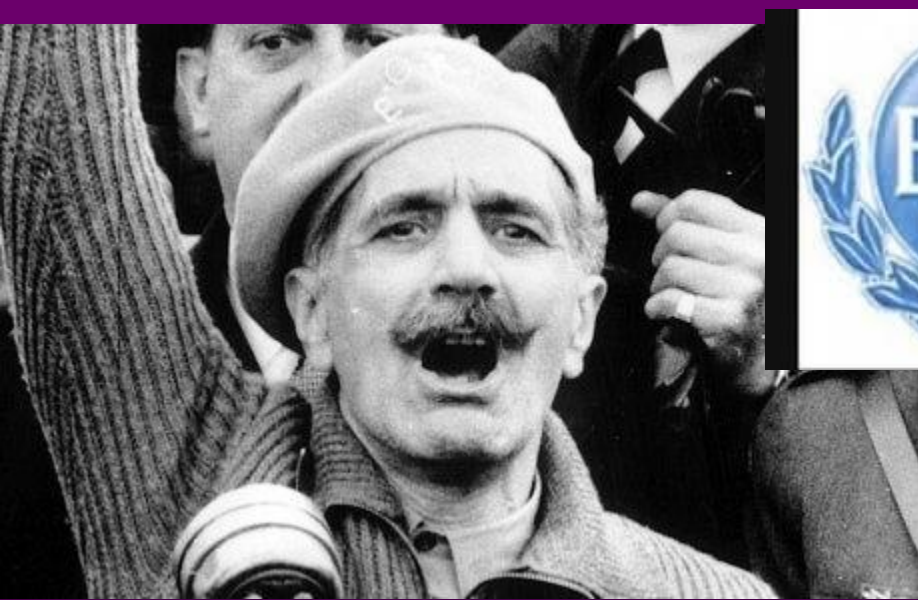

Διάνοιξη Διώρυγας Σουέζ

Απελευθερωτικός Αγώνας ΕΟΚΑ 1955-59

Απελευθερωτικός Αγώνας ΕΟΚΑ 1955-59

Συμφωνίες Ζυρίχης- Λονδίνου

- α Το Φλεβάρη του 1959 οι πρωθυπουργοί Βρετανίας, Ελλάδας και Τουρκίας,
- α Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και ο Κιουτσούκ
- α Η Κύπρος έγινε ανεξάρτητο κράτος και σταμάτησε ο ένοπλος αγώνας
- α Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος και αντιπρόεδρος ο Κιουτσούκ

Οι Κυριότεροι Όροι Συμφωνίας

- α Η Κύπρος ανεξάρτητη δημοκρατία αποκηρύσσοντας στο διηνεκές τόσο το αίτημα της ένωσης με άλλο κράτος όσο και κάθε μορφή διαμελισμού
- α Ο πρόεδρος της δημοκρατίας Έλληνας και ο αντιπρόεδρος Τούρκος εκλεγόμενοι χωριστά από την αντίστοιχη κοινότητα
- α Εκτεταμένες εγγυήσεις για την ασφάλεια της τουρκοκυπριακής μειονότητας, στην οποία αναγνωρίστηκαν δικαιώματα, που σε πολλά σημεία παραβίαζαν τη δημοκρατική αρχή της πλειοψηφίας
- α Οι τρεις δυνάμεις δεσμεύτηκαν να περιφρουρήσουν τη λύση, ενώ η Βρετανία θα κρατούσε δύο στρατιωτικές βάσεις, στη Δεκέλεια και στο Ακρωτήριο

Ανακήρυξη Ανεξαρτησίας

- q Στις 16 Αυγούστου 1960 η Κύπρος ανακηρύχτηκε επίσημα ανεξάρτητη δημοκρατία
- q Μειωμένη κυριαρχία
- q Τρεις συνθήκες (Εγκαθιδρύσεως, Εγγυήσεως, Συμμαχίας)
- q **Η Συνθήκη Εγγυήσεως**, εγγυάται το συνταγματικό καθεστώς και την ανεξαρτησία της Κυπριακής Δημοκρατίας και αναγνωρίζει στις τρεις δυνάμεις, , το δικαίωμα από κοινού ή καθεμία χωριστά να επεμβαίνει, για να αποκαθιστά την κατάσταση πραγμάτων στην Κύπρο που εγγυάται η συνθήκη σε περίπτωση παραβίασης της

Συνθήκη Συμμαχίας

Η Συνθήκη Συμμαχίας, συνάπτει στρατιωτική συμμαχία μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ελλάδας και της Τουρκίας, στις οποίες επιτρέπει να διατηρούν καθορισμένες στρατιωτικές μονάδες στην Κύπρο (ΕΛ.ΔΥ.Κ. και ΤΟΥΡ.ΔΥ.Κ.)

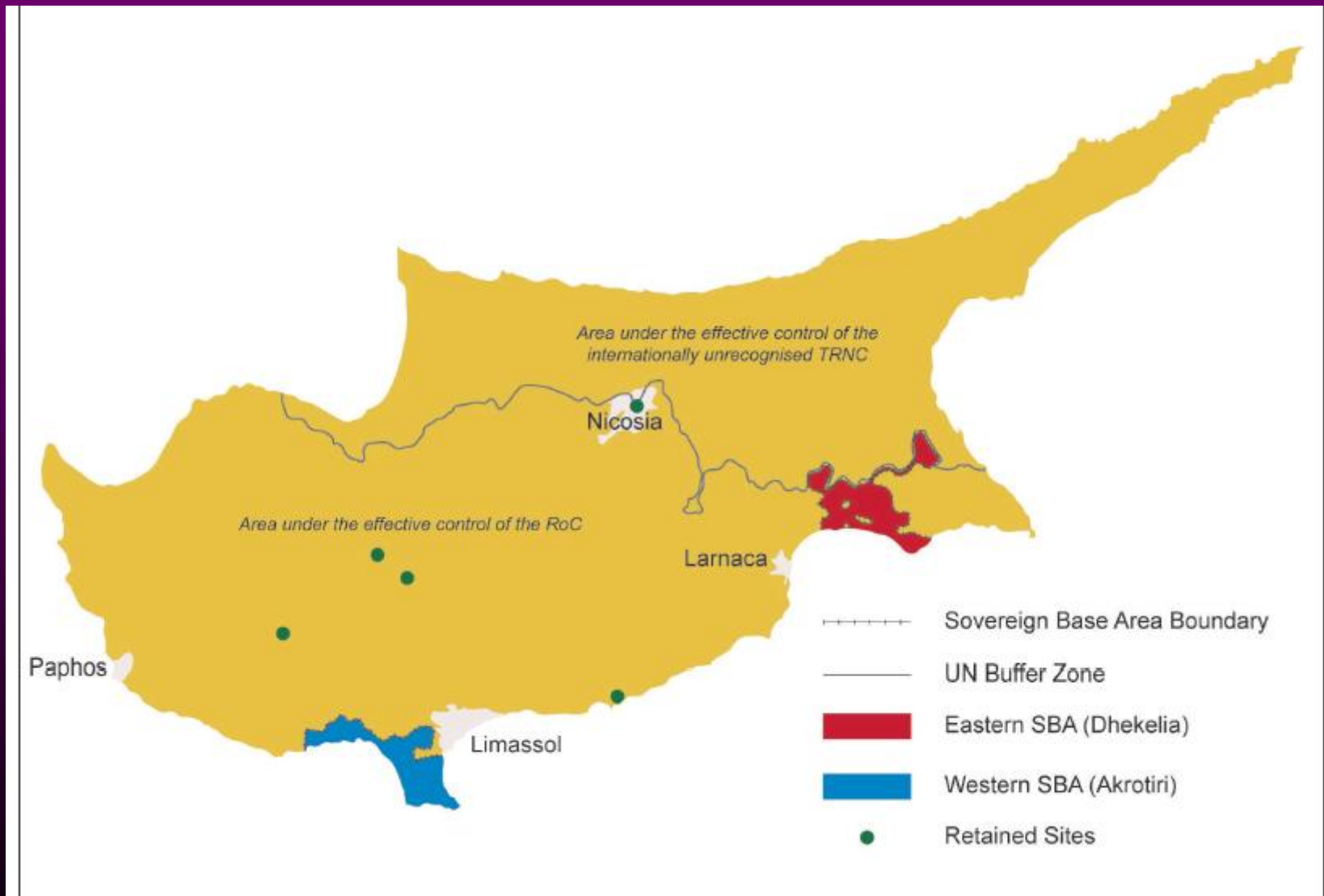

Οι Βρετανικές Βάσεις

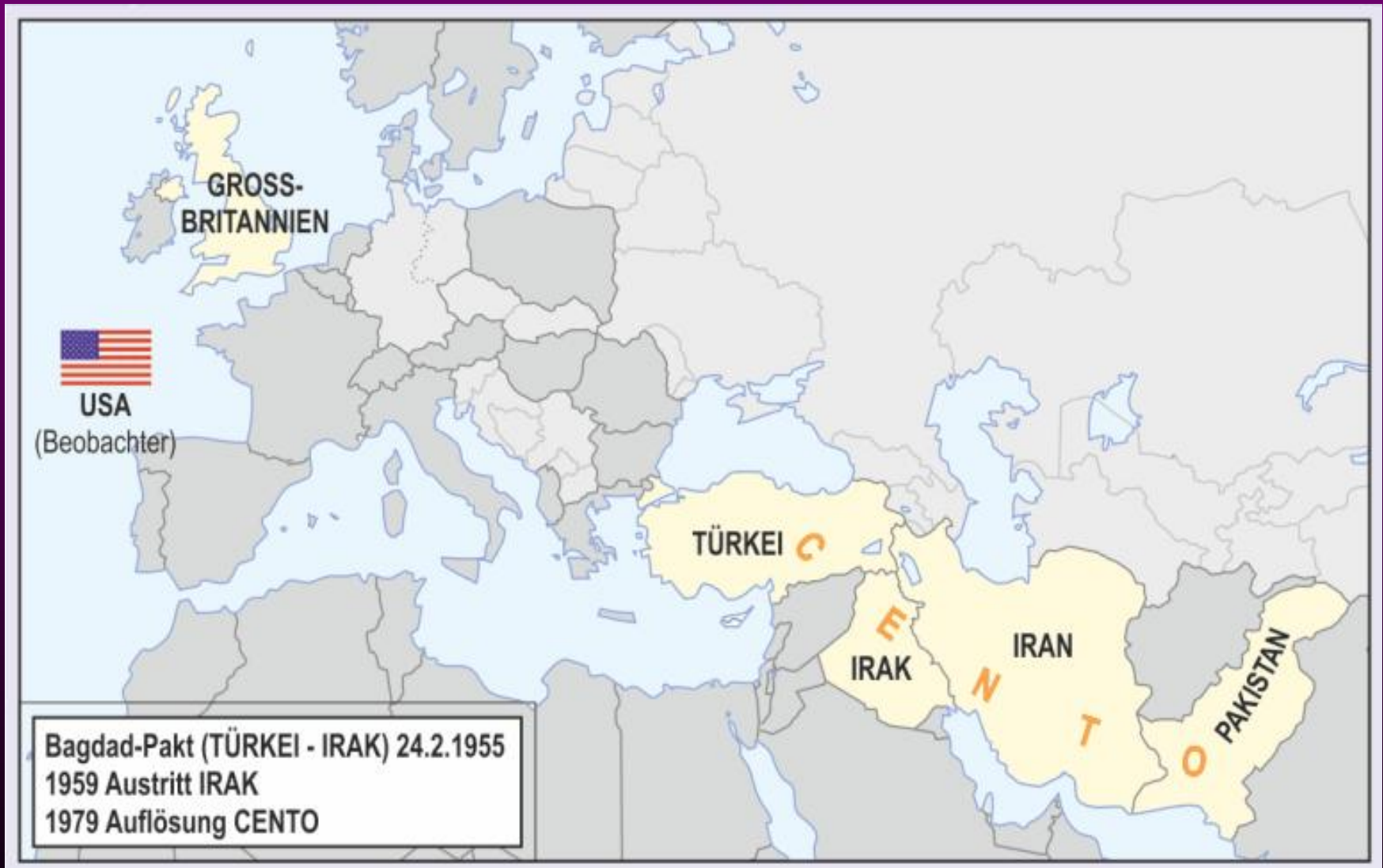

Βάσεις Δεκέλειας και Ακρωτηρίου

Πυρηνική Υποστήριξη CENTO

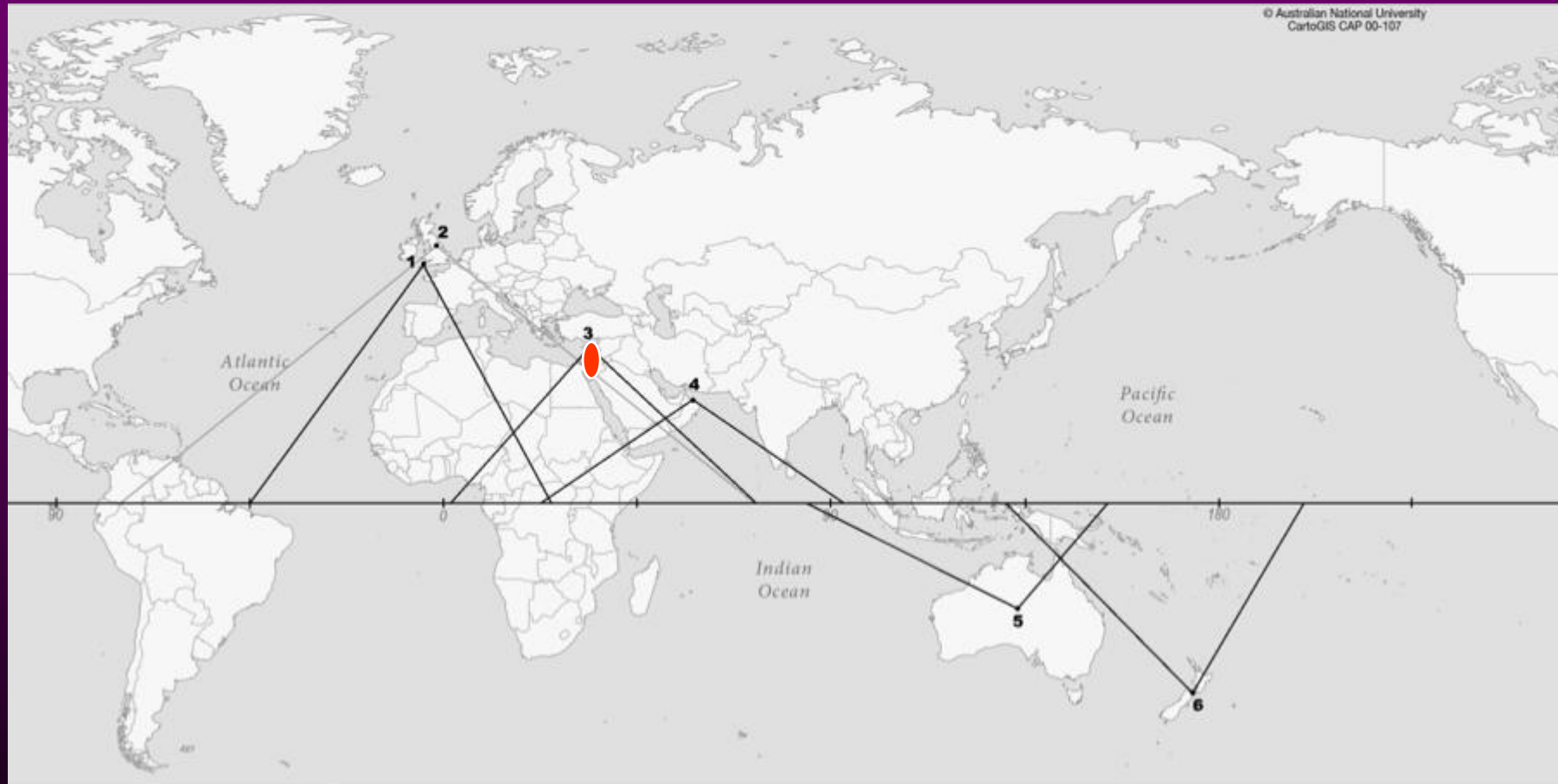

Over the Horizon Radar

NSA FORNSAT/COMSAT Coverage

Βομβαρδισμοί ISIS

Η Τουρκία και η Κύπρος

Τουρκία και Αιγαίο

- Νησιά προέκταση Ανατολίας
- 65% εμπορίου από Αιγαίο
- 85% πετρελαίου από Αιγαίο & Μεσόγειο
- 21% λιμενικών φορτοεκφορτώσεων
- Στρατηγική πολιορκία

Γεωστρατηγική Αξία Κύπρου - Τουρκία

- Καλύπτει μεσογειακές ακτές Τουρκίας
- 'Μαλακό υπογάστριο' Τουρκίας
- Μαζί με Αιγαίο έλεγχος 2 πλευρών Τουρκίας
- Έλεγχος Αν. Μεσογείου
- Αξία για Ε & Τ εκτός από κοινότητες

Δύο Θεωρήσεις

“Όλα τα λιμάνια της ΝΔ Τουρκίας βρίσκονται υπό τον έλεγχο της Κύπρου. Όποιος ελέγχει αυτό το νησί είναι σε θέση να ελέγχει αυτά τα Τουρκικά λιμάνια. Αν η Δύναμη που ελέγχει το νησί ελέγχει επιπλέον και τα δυτικά νησιά (Αιγαίου), τότε θα έχει στην κυριολεξία περικυκλώσει την Τουρκία”

Fatin Zorlu, 1955
Πρωθυπουργός

‘ Καλά η Τουρκία με τόση μεγάλη έκταση γιατί ενδιαφέρεται για ένα τόσο μικρό νησί όπως η Κύπρος”
Γρηγόριος Σπαντιδάκης, 1967
Υπουργός Εθνικής Άμυνας

Δόγμα Νταβούτογλου

- ❑ Προβολή αυτοπεποίθησης πέρα από τα σύνορα
- ❑ Φιλοδοξία να καταστεί η Τουρκία περιφερειακή δύναμη
- ❑ Διεκδίκηση αυτόνομου ρόλου
- ❑ Φυσικός χώρος επιρροής της Τουρκίας εκείνος της Οθωμανικής αυτοκρατορίας
- ❑ Ανάληψη μεγαλύτερου ρόλου στη Μέση Ανατολή και τα Βαλκάνια
- ❑ Αναζήτηση νέων συμμαχιών πέραν της Δύσης
- ❑ Έμφαση στη ναυτική ισχύ-Μεσόγειος, Περσικός

“Ακόμη και αν δεν υπήρχε ούτε ένας Τούρκος εκεί, η Τουρκία όφειλε να διατηρεί ένα Κυπριακό ζήτημα”

**Από το 1960 στο
1974**

Η Κρίση 1963-64

**Αναθεώρηση
δεκατριών σημείων
του Συντάγματος,
Νοέμβριος 1963**

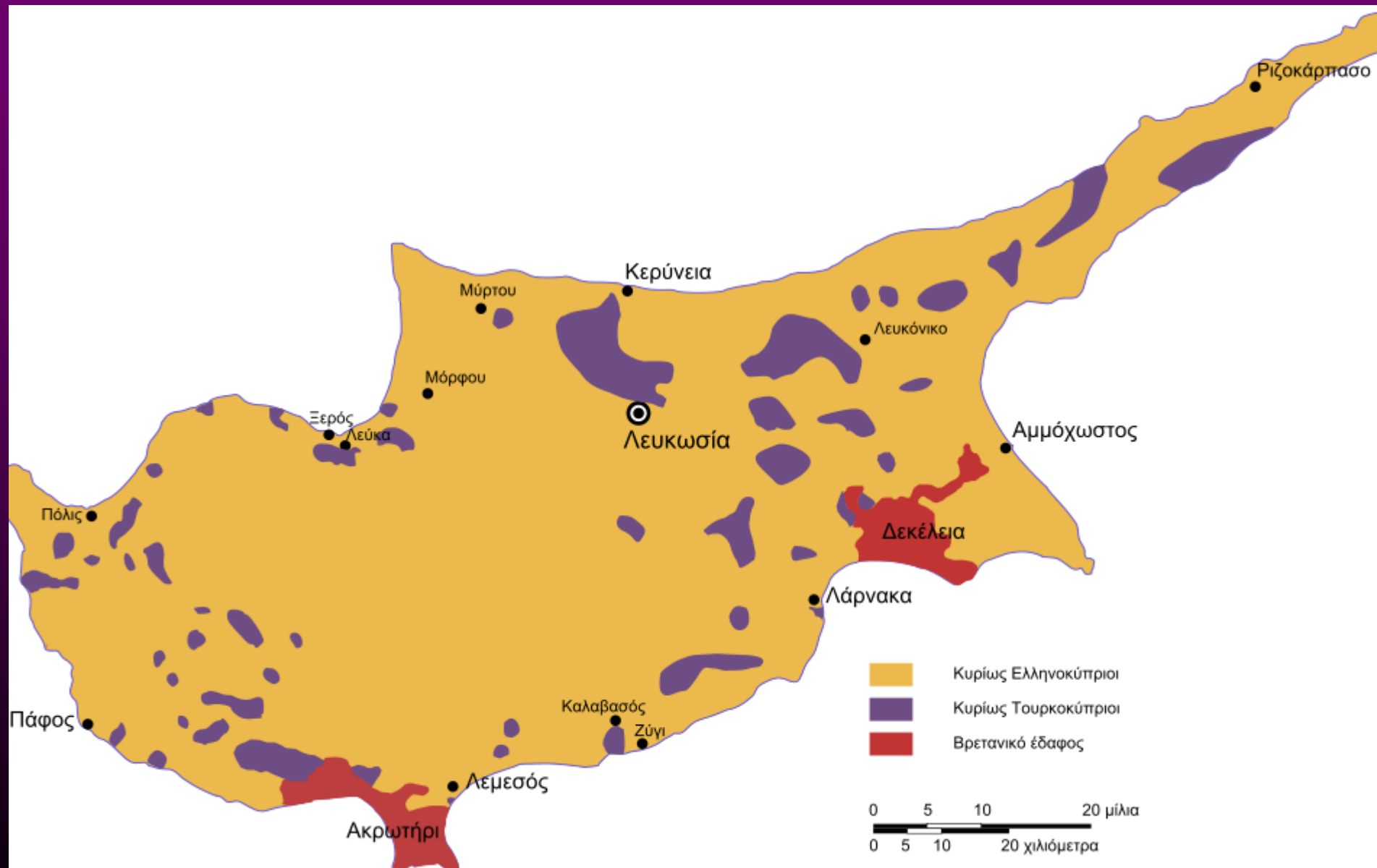

Συνέπειες της Κρίσης

- α Απόρριψη προτάσεων από Τουρκία
- α Συγκρούσεις μεταξύ δύο κοινοτήτων
- α Αποχώρηση Τουρκοκυπρίων από την κυβέρνηση
- α Συγκέντρωση τουρκοκυπριακού πληθυσμού σε εδαφικούς θύλακες υπό τον έλεγχο δικών τους διοικητικών και στρατιωτικών αρχών
- α Αποστολή ειρηνευτικής δύναμης (UNFICYP)
- α Αμερικανική πίεση στην Τουρκία
- α Άφιξη Ελληνικής Μεραρχίας

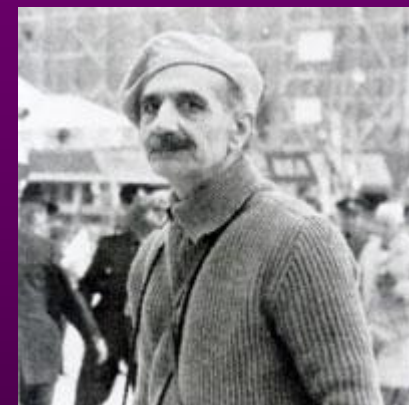

Τουρκικοί Θύλακες 1964-74

Η Κρίση 1967

- α Συναντήσεις Κεσσάνης-Αλεξανδρούπολης
- α Κοφίνου-Άγιοι Θεόδωροι
- α Νοε 1967: Στρατιωτική επιχείρηση
- α Απειλή τουρκικής απόβασης
- α Αμερικανική πίεση στην Ελλάδα
- α Απομάκρυνση Στρατηγού Γρίβα
- α Αποχώρηση Ελληνικής Μεραρχίας

Η Τουρκική κυβέρνηση το 1967 ρωτά τον αρχηγό ΓΕΣ το χρονικό διάστημα που απαιτείται για να προετοιμάσει μία εισβολή στην Κύπρο: **«Το νωρίτερο ύστερα από μια εβδομάδα με δέκα ημέρες»**, διότι δεν υπάρχουν τα απαραίτητα αποβατικά πλοία και ελικόπτερα. Η αντίδραση του Τούρκου πρωθυπουργού ήταν άμεση: **“Στα δικά μας ναυπηγία, από αύριο κιόλας, να αρχίσουν να ναυπηγούνται 100 αποβατικά, ένα-ένα, από αύριο. Εγώ θα βρω τα απαιτούμενα κονδύλια για τα ελικόπτερα, δεν με ενδιαφέρει από ποια χώρα θα είναι”**

Η Τουρκική Εισβολή 20 Ιουλίου 1974

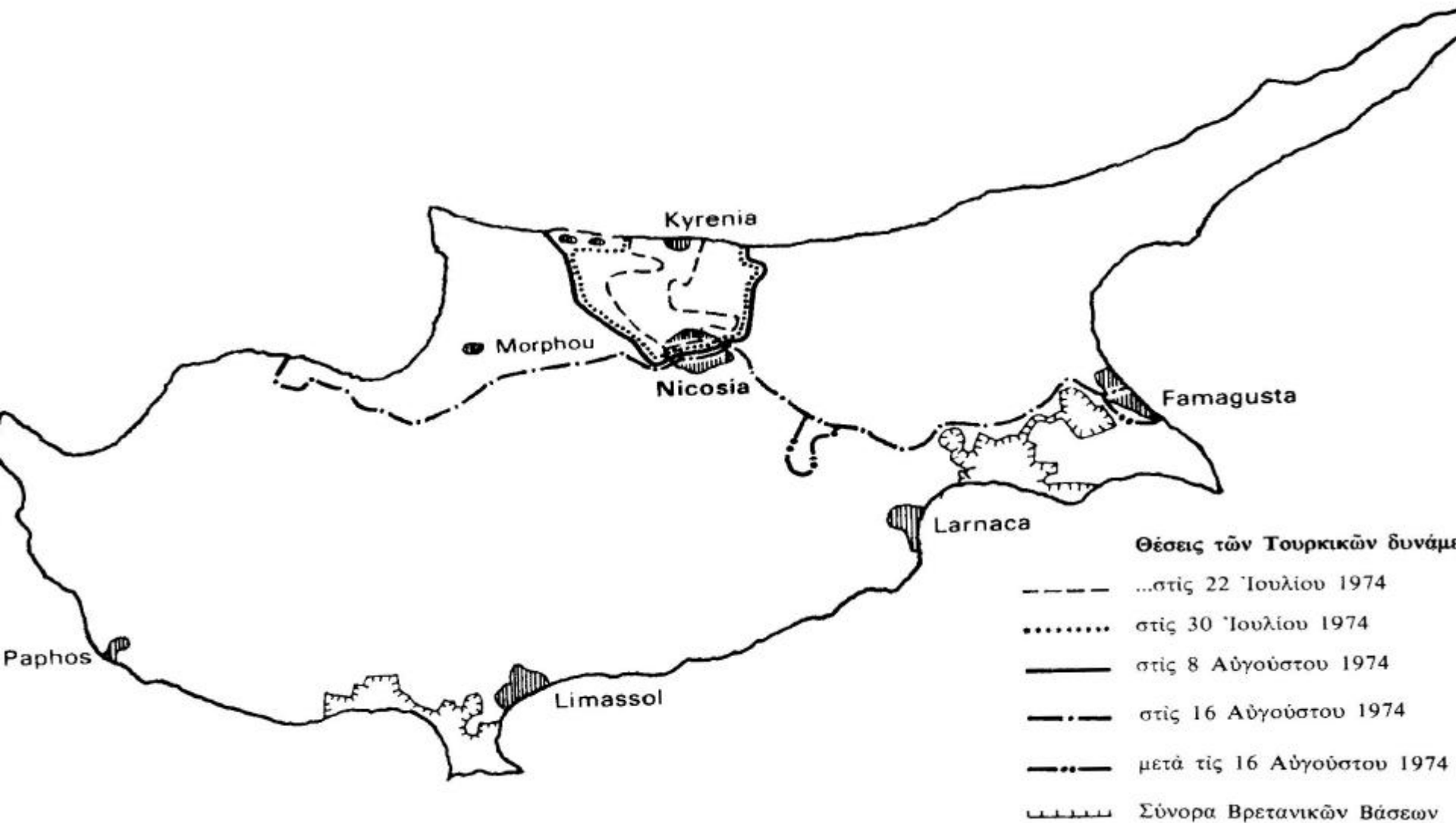

Πραξικόπημα 15 Ιουλίου 1974

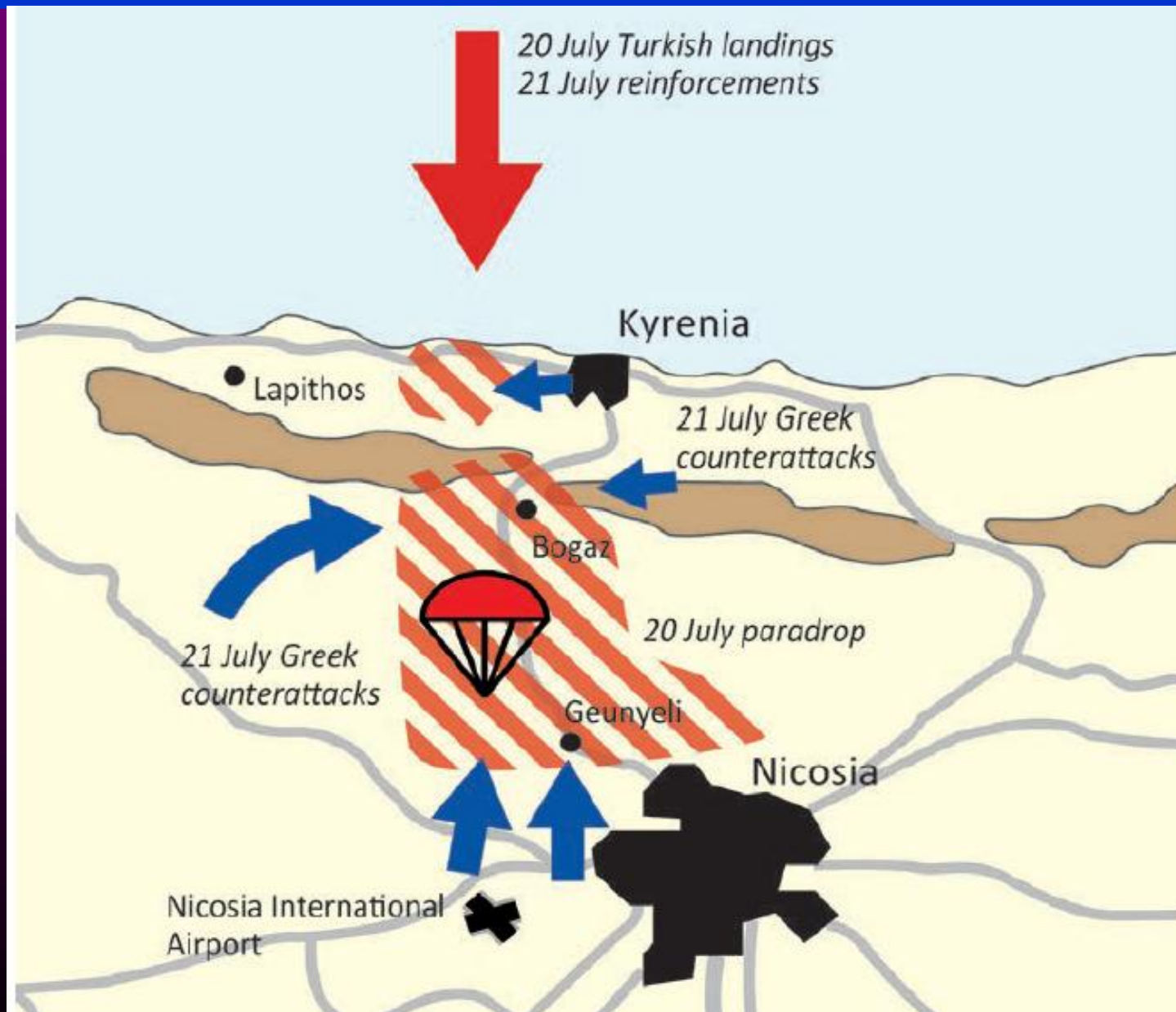

Φάσεις Τουρκικής Εισβολής

Τουρκική Εισβολή-1^η Φάση 20-23 Ιουλ 74

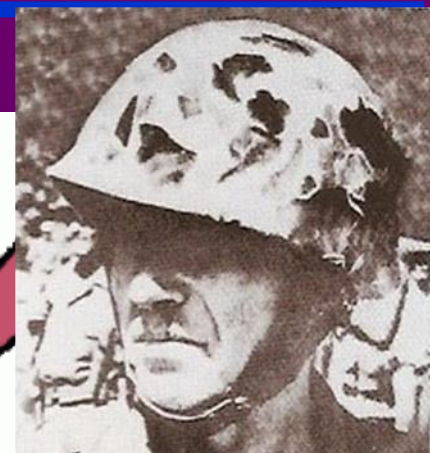

Τουρκική Εισβολή-2^η Φάση 14-17 Αυγ 74

Αποτελέσματα Εισβολής

Το Κυπριακό 1974 - 2004

Πώς Ακριβώς θα Φύγει?

Συμφωνία Μακαρίου-Ντενκτάς 1977

- ☐ Ανεξάρτητη, αδέσμευτη, διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία
- ☐ Ζητήματα αρχών και ειδικά ζητήματα ανοιχτά προς συζήτηση
- ☐ Λειτουργία κεντρικής ομοσπονδιακής κυβέρνησης να εξασφαλίζει την ενότητα του κράτους

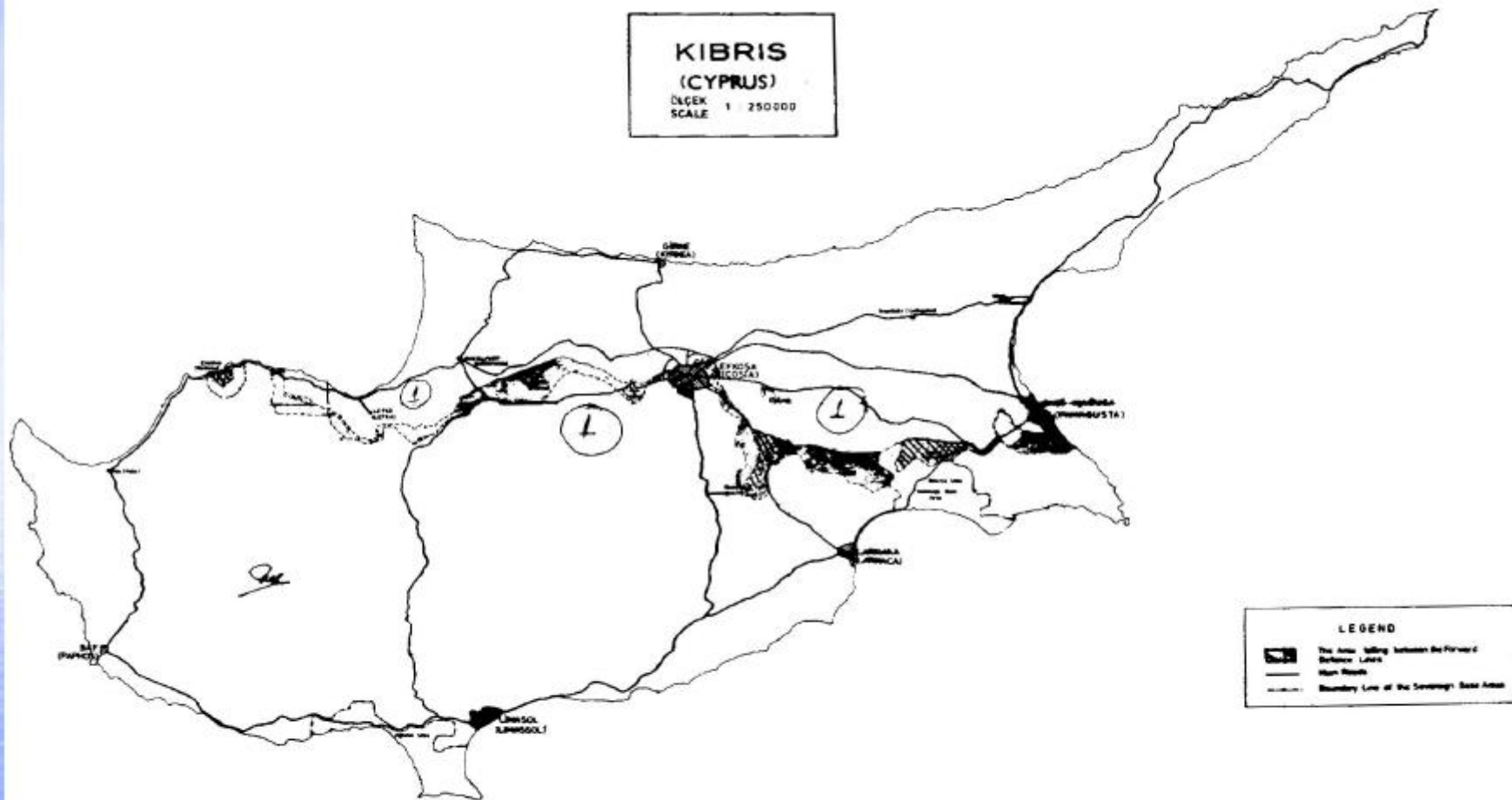
Ελληνική Πρόταση Απρίλιος 1977

Χάρτης 4. Ο χάρτης που υπέβαλε η Έλληνοκυπριακή πλευρά στις Διακοινοτικές Συνομιλίες τον Απρίλη του 1977. Η διακεκομμένη γραμμή χωρίζει το προτεινόμενο βόρειο Τουρκοκυπριακό ομόσπονδο κράτος και το νότιο Έλληνοκυπριακό ομόσπονδο κράτος. Η συνολική έκταση της Τουρκοκυπριακής περιοχής θα ήταν ίση προς το 20% της Κύπρου.

Τουρκική Πρόταση Απρίλιος 1978

Χάρτης 5. Οι Τουρκοκυπριακές προτάσεις του 1978 στο έδαφικό. Οι περιοχές που ήταν διατεθειμένη η Τουρκική πλευρά να επιστρέψει στους Έλληνοκυπρίους εμφανίζονται στο χάρτη αυτό σκιασμένες. Η συνολική έκταση των περιοχών αυτών δεν ξεπερνούσε το 3% της συνολικής έκτασης της Κύπρου.

Προτάσεις Γκάλι Αύγουστος 1992

CYPRUS

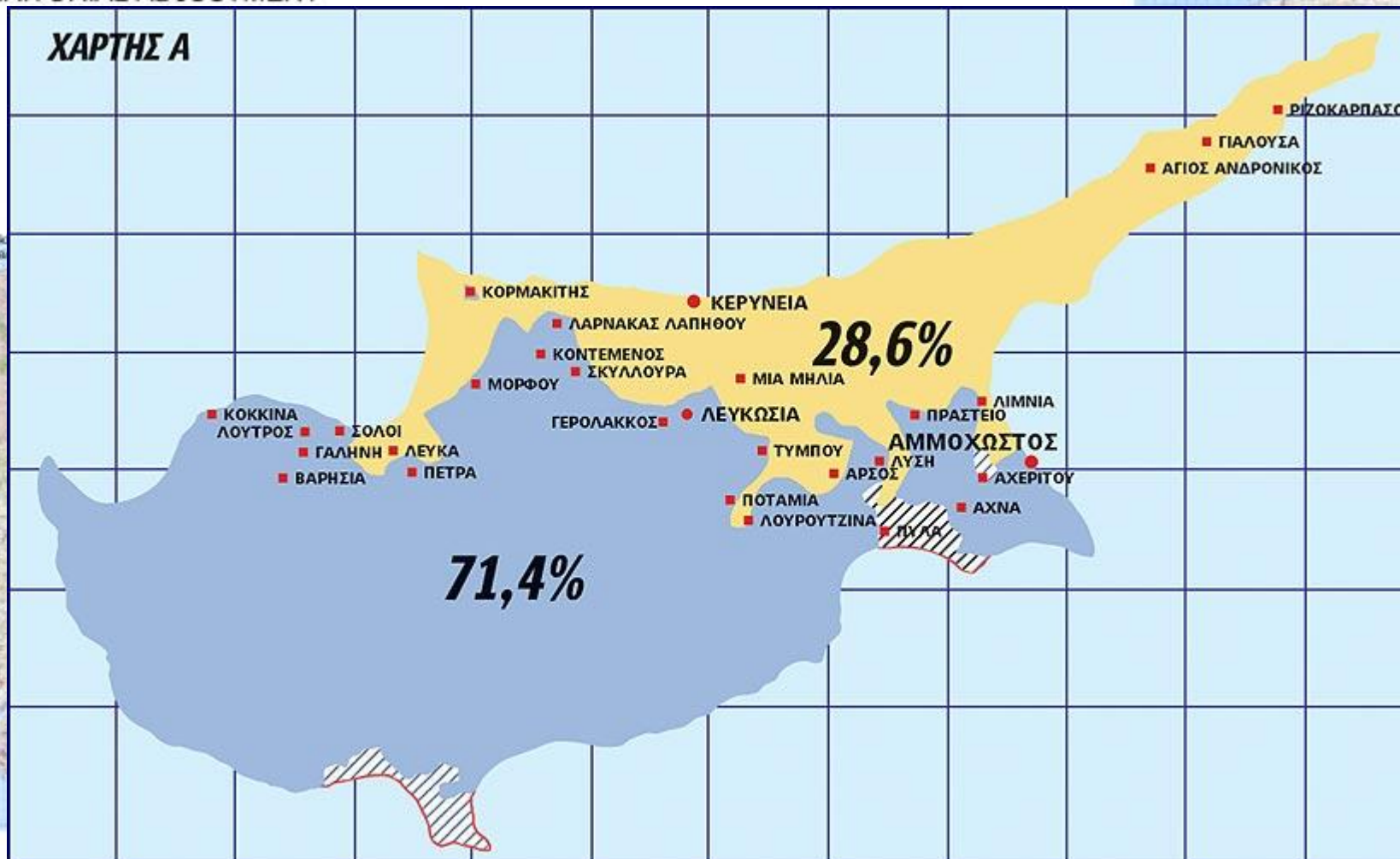

Το Σχέδιο Ανάν 1999 - 2004

Εδαφικό

TERRITORIAL ADJUSTMENT

ΧΑΡΤΗΣ Α

Kilometres

Sovereign Base Area (U.K.)

Κύριοι Άξονες

- **Κεντρικό Ομοσπονδιακό κράτος**
 - Ελάχιστες λειτουργίες
 - Ισότιμες εθνοτικά ομοιογενείς ομόσπονδες πολιτείες, διάδοχες των δύο οντοτήτων
- **Προεδρικό Συμβούλιο**
 - Εννεαμελές συλλογικό όργανο
 - Αξίωμα αρχηγού κράτους
 - 6 Ε/Κ και 3 Τ/Κ
 - Εναλλαγή Προέδρου/Αντιπροέδρου κάθε 20 μήνες
- **Όργανα**
 - Κάτω Βουλή: 25% Τ/Κ
 - Γερουσία: Ίσος αριθμός
 - Ανώτατο Δικαστήριο: 6 Ε/Κ, 6 Τ/Κ και 3 μη Κύπριοι
 - Δημόσιο: 30% Τ/Κ

Προβλέψεις

➤ Εδαφικό

- Επιστροφή 7,5% Τ/Κ εδαφών σε 3 χρόνια
- Μείωση επικράτειας βρετανικών βάσεων κατά 50%

➤ Αποστρατικοποίηση

- Μείωση δυνάμεων κατοχής, διάλυση ΕΦ
- Με ένταξη Τουρκίας ΕΕ, επίπεδα 1960
- Επιβεβαίωση Συνθήκης Εγγυήσεως 1960

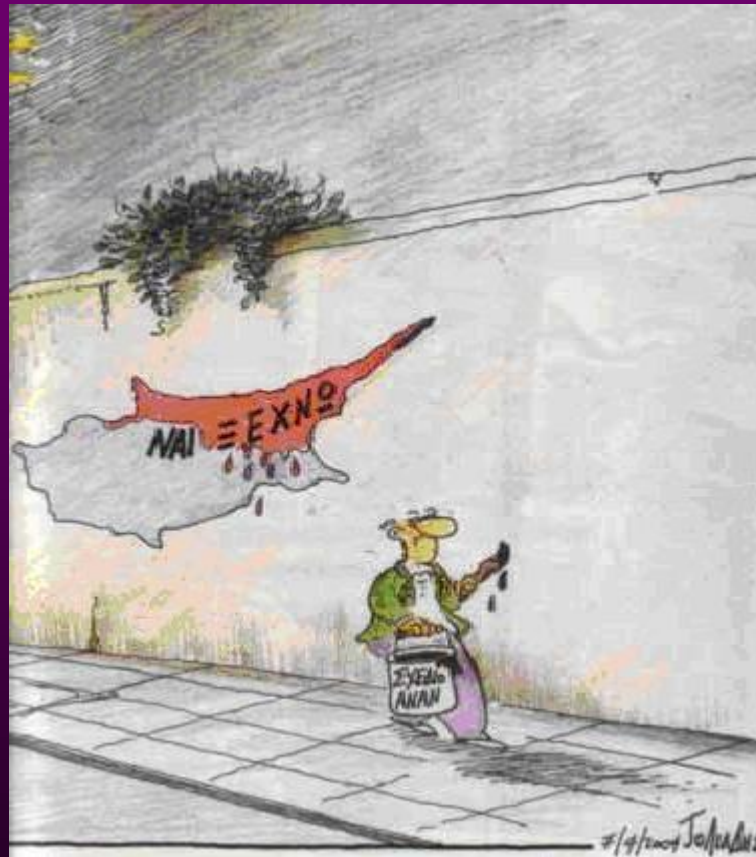
➤ Έποικοι

- Αποχώρηση 10.000

Προβλήματα

- ❖ Εξίσωση πλειοψηφίας με μειοψηφία
- ❖ Κατάλυση Κυπριακής Δημοκρατίας
- ❖ Αποστρατικοποίηση - αφοπλισμός
- ❖ Πρόσφυγες
- ❖ Έποικοι
- ❖ Ομοσπονδιακό κράτος
- ❖ Βρετανικές βάσεις

Από το Σχέδιο Ανάν Μέχρι Σήμερα

Εξελίξεις 2004-16

- 1- Ένταξη Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ
- 2-Ανακάλυψη κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην Κυπριακή ΑΟΖ
- 3-Συμμαχία Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ
- 4-Οικονομική κρίση
- 5-Αναταραχή στη Μέση Ανατολή
- 6-Νέες συνομιλίες με Τ/Κ πλευρά

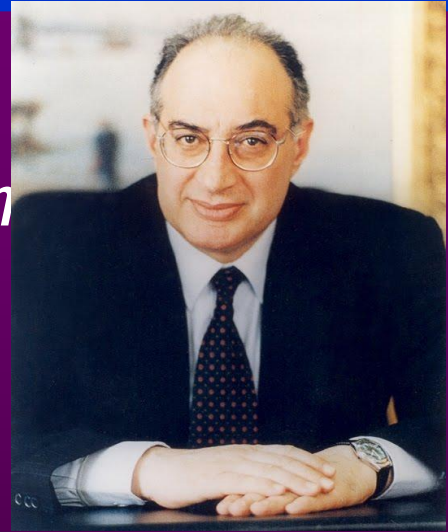

1-Ενταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση

“Η Ευρωπαϊκή στρατηγική λειτουργεί θετικά προς την κατεύθυνση της αποτροπής των επεκτατικών σχεδίων της Τουρκίας, καθιστώντας κάθε περαιτέρω διεκδίκηση αδύνατη.

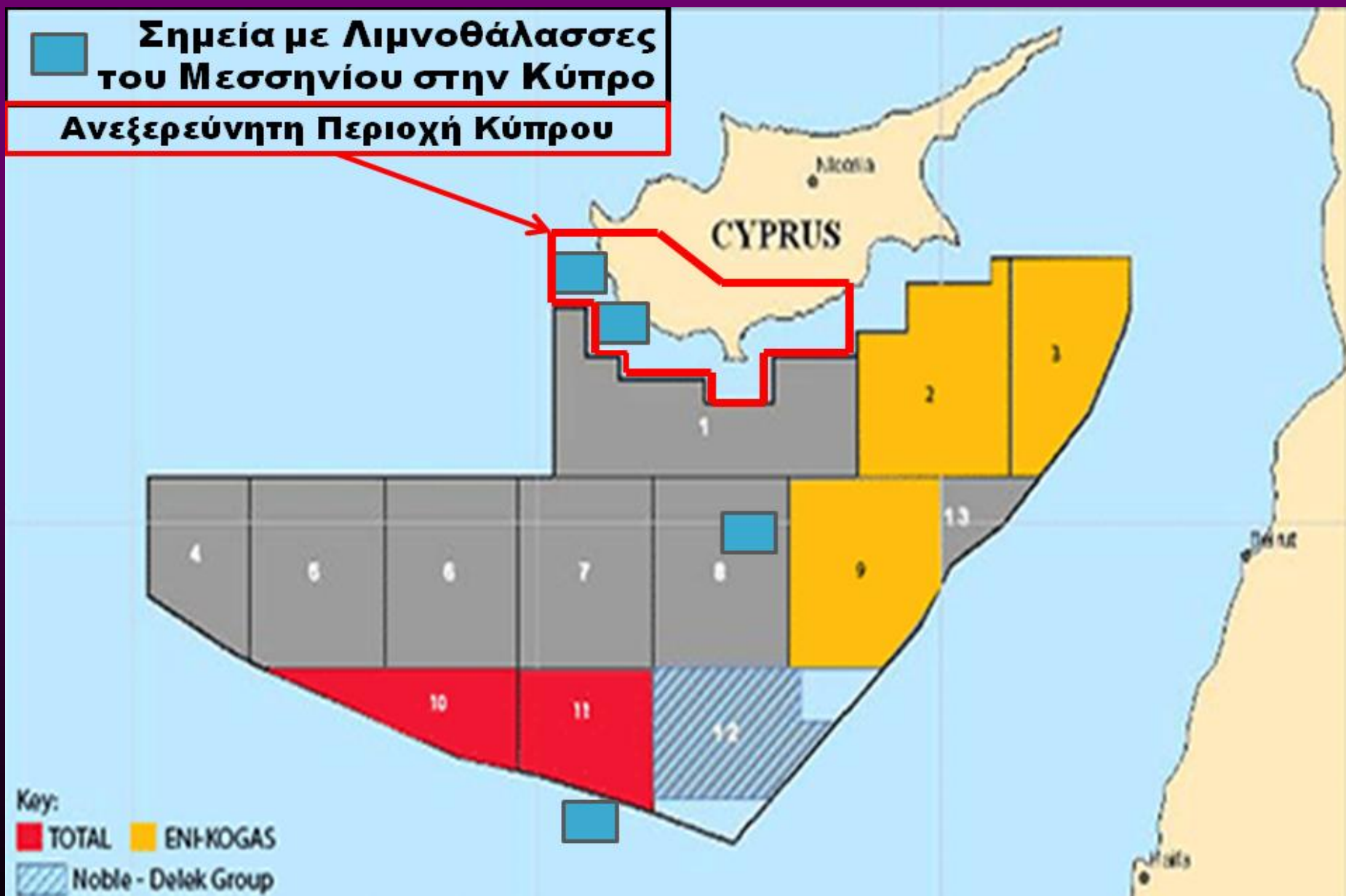
Επιβεβαιώνει την αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησής της ως του μόνου εκπροσώπου της Κύπρου με την οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση συνδιαλέγεται...

Η ΕΕ είναι ο μόνος διεθνής παράγοντας που είναι σε θέση να ασκήσει επιρροή πάνω στην Τουρκία, η οποία επιθυμεί να βελτιώσει τις σχέσεις της με την ΕΕ. Η προοπτική ένταξης της Κύπρου θα προσδιορίσει επίσης το περιεχόμενο της λύσης του Κυπριακού. Η ευρωπαϊκή προοπτική θα ωφελήσει επίσης και τους Τουρκοκύπριους, θα διασκεδάσει τους φόβους και ανασφάλειές τους, ενώ ταυτόχρονα θα τους προσδώσει σημαντικά οικονομικά οφέλη”

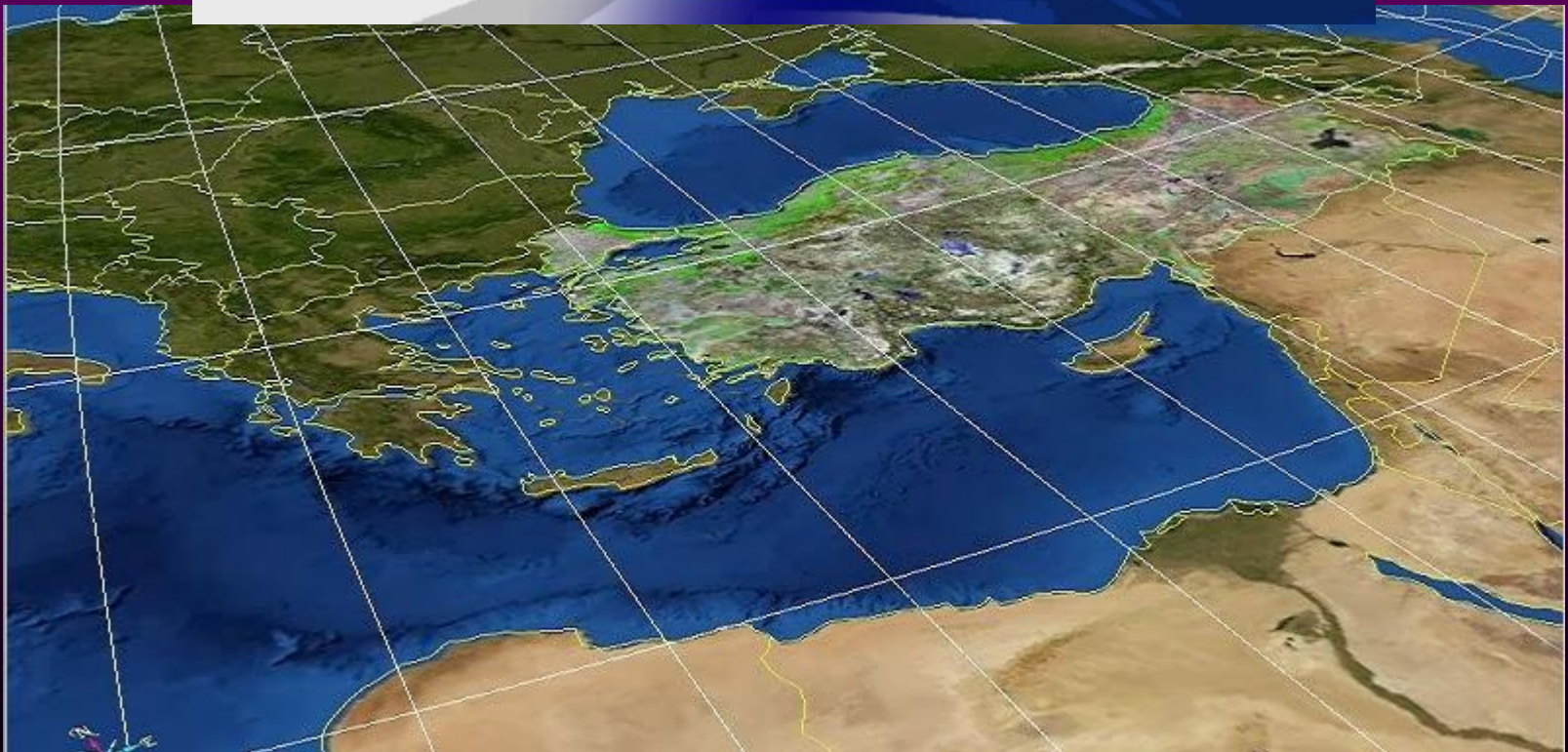

2-ΑΟΖ Κύπρου - Κοιτάσματα

3-Συμμαχία Ελλάδα-Κύπρου-Ισραήλ

Μεσογειακός Αγωγός ?

Προτεινόμενος Αγωγός

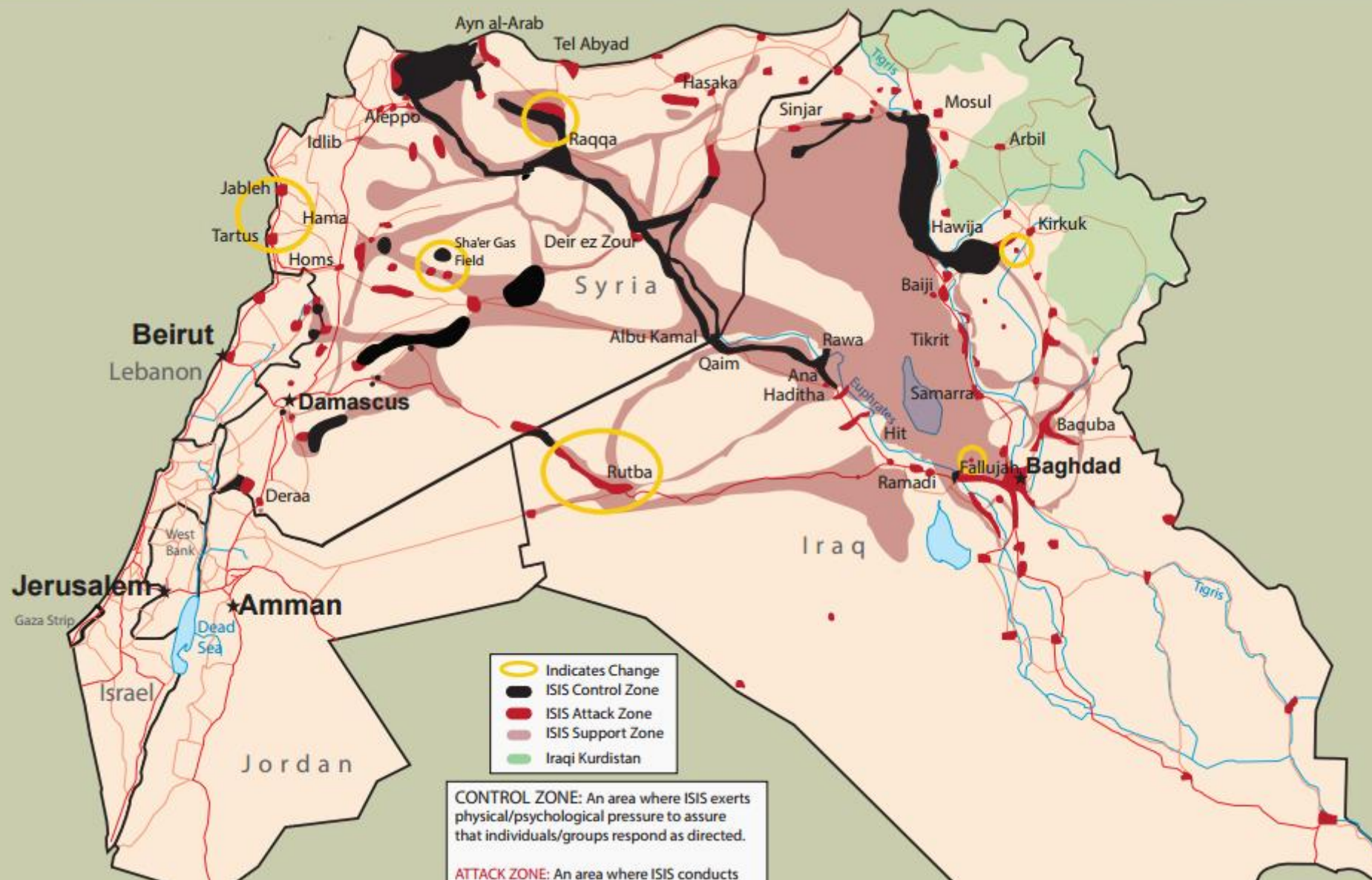

4-Οικονομική Κρίση

5-Αναταραχή στη Μέση Ανατολή

SOLIMAN, DAI AND PETROS

6-Νέες Συνομιλίες

- ✓ **Επιδιώκει η Τουρκία τη λύση;**
- ✓ **Νέα λύση πόσο διαφορετική από Σχέδιο Ανάν;**
- ✓ **Πόσο εφικτή είναι μια λειτουργική ΔΔΟ;**
- ✓ **Τι συνιστά λύση για την ελληνική πλευρά;**
- ✓ **Τι σημαίνει κατάργηση της σημερινής Κυπριακής Δημοκρατίας**

Επίλογος

Η Κύπρος Είναι Μακριά ?

Ελένη

Δακρυσμένο πουλί,
στην Κύπρο τη θαλασσοφίλητη
που έταξαν για να μου θυμίζει την πατρίδα,
άραξα μοναχός μ' αυτό το παραμύθι,
αν είναι αλήθεια πως αυτό είναι παραμύθι,
αν είναι αλήθεια πως οι άνθρωποι δε θα ξαναπιιάσουν
τον παλιό δόλο των θεών·
αν είναι αλήθεια
πως κάποιος άλλος Τεύκρος, ύστερα από χρόνια,
ή κάποιος Αίαντας ή Πρίαμος ή Εκάβη
ή κάποιος άγνωστος, ανώνυμος, που ωστόσο
είδε ένα Σκάμαντρο να ξεχειλάει κουφάρια,
δεν το 'χει μες στη μοίρα του ν' ακούσει
μαντατοφόρους που έρχονται να πούνε
πως τόσος πόνος τόση ζωή πήγαν στην άβυσσο
για ένα πουκάμισο αδειανό για μιαν Ελένη